

PERSDOSSIER: MELD GEWELD

Meld Geweld: De nieuwe campagne van het Brussels Gewest tegen verbaal geweld, seksisme en seksuele intimidatie in de openbare ruimte.

Woensdag 16 november - Bianca Debaets, Brussels Staatssecretaris voor Gelijke Kansen gaf vandaag toelichting bij de campagne “Meld Geweld”, die deze week van start ging.

Sinds de reportage “Femme de la rue” in 2012 het onderwerp onder de aandacht bracht, zijn er heel wat initiatieven ontstaan die getuigenissen verzamelen en mensen mobiliseren rond verbaal en fysiek geweld in de openbare ruimte (denk maar aan het collectief #wijoverdrijvenniet). Het probleem blijft echter brandend actueel: uit onderzoek van de Europese Unie blijkt immers dat meer dan één op de drie Belgische vrouwen slachtoffer is geweest van lichamelijk en/of seksueel geweld. Verder heeft ook 60% van de vrouwen al te maken gehad met seksuele intimidatie. Ook de LGBT-gemeenschap (lesbian, gay, bisexual, transgender) krijgt te maken met geweld: uit onderzoek binnen het kader van het Steunpunt Gelijke Kansenbeleid, gevoerd door de UGent, blijkt immers dat negen op de tien holebi's reeds slachtoffer werd van psychisch of fysiek geweld. Bovendien wordt voor deze haatmisdrijven te weinig een officiële klacht ingediend.

Campagne “Meld Geweld”

Iedereen wordt via deze campagne aangezet om geweld niet te negeren, maar aan te geven. Hiervoor werden verschillende communicatiedragers ontwikkeld: een affichagecampagne in het openbaar vervoer, de verdeling van posters en folders in bibliotheken en culturele centra en een social media (<https://www.facebook.com/be.equal.be.brussels>) campagne.

Op de website www.meldgeweld.brussels kan men terecht voor informatie omtrent hulpverlening, maar ook voor veiligheidstips voor slachtoffers en getuigen. Verder vindt men op de website ook een luik over de rol van mannen, met een aantal concrete aanbevelingen die ervoor kunnen zorgen dat het geweld niet aan hen voorbijgaat.

Maar de meest opvallende communicatie-uiting zal zich op straat afspelen: van 17 tot en met 24 november zullen scheldwoorden de stad ontsieren. Deze scheldwoorden worden gevormd door lopende letters, die samen bijvoorbeeld de woorden “slet” en “pute” vormen. Dezelfde termen die ook vrouwen, holebi's en transgenders vaak te horen krijgen in de publieke ruimte.

Brussels Staatssecretaris voor Gelijke Kansen Bianca Debaets:

“Iedereen heeft het recht om zichzelf te zijn in de openbare ruimte. Daarom lanceren we de campagne Meld Geweld, in de eerste plaats om daders te wijzen op hun ontoelaatbaar gedrag. Getuigen van seksistisch geweld worden opgeroepen om niet onverschillig te blijven, maar tussen te komen en samen met het slachtoffer het geweld te melden bij de politie. Elke Brusselaar die geweld tegen vrouwen en holebi's serieus neemt, kan zijn stem laten horen. Vaal als er één iemand iets zegt, volgen de anderen. Zo komen we tot een duurzame mentaliteitswijziging in Brussel en geven we seksistisch geweld niet langer vrij spel.”

Campagne tegen verbaal geweld, seksisme en seksuele intimidatie

Onder seksisme verstaat men vooroordeel en discriminatie jegens personen omwille van hun sekse of gender. Zowel mannen als vrouwen, jongens als meisjes kunnen hiermee te maken hebben, maar het raakt voornamelijk vrouwen, meisjes, holebi's en transgenders.

Seksuele intimidatie is een extreme vorm van seksisme en uit zich door toenadering of seksueel gedrag dat door het slachtoffer als ongewenst wordt ervaren. Het kan gaan om pestgedrag met een seksuele connotatie, seksuele avances, verbaal of fysiek geweld met seksuele bijklank.

Noodzaak campagne

“Mijn eerste ervaring met seksuele intimidatie op straat gebeurde toen ik 14 jaar was. Sindsdien is de openbare ruimte nooit meer hetzelfde geweest voor mij. Altijd ben ik op mijn hoede, pas ik mijn kleren aan, pas ik mijn route aan, zorg ik dat ik niet alleen ben, woon ik niet in bepaalde buurten, glimlach ik niet naar onbekende mannen, hou ik mijn gsm en sleutels in de aanslag en mijn muziek lekker luid. Jammer genoeg haalt mijn schild weinig uit.

Nog steeds zijn ongewenste aanrakingen, staren, achtervolgingen, bedreigingen, fluitsalvo's, fysiek geweld en schunnige opmerkingen, bewegingen en geluiden onderdeel van mijn ervaringen in de openbare ruimte. En ik weet dat ik niet de enige ben. Het is belachelijk welke maatregelen vrouwen (vaak onbewust) nemen om zichzelf te beschermen. Want je weet maar nooit dat het verder gaat dan een opmerking ook al is die ene opmerking vaak al genoeg om je “vuil” te doen voelen.

Op een dag ging het ook verder dan opmerkingen, starende blikken en “toevallige” handtastelijkheden. Vorig jaar in de metro werd ik aangevallen met een vuilnisbakdeksel omdat ik afwijzend reageerde op de avances van een onbekende man. Niemand deed iets, niemand troostte me. Ik voelde me vernederd en moest een schuldgevoel onderdrukken. Had ik iets verkeerd gedaan? Daarom is deze campagne ook zo belangrijk voor mij. Mannen en vrouwen moeten beseffen dat seksuele intimidatie en seksisme nooit oké zijn. Nee het is niet cool om een vrouw na te roepen op straat. Ja je bent laf als je seksuele intimidatie ziet maar niet ingrijpt. Voor mij had het alvast een wereld van verschil gemaakt.” – Elisa Vergote

U ontvangt dit persdossier ook digitaal, met visueel campagnemateriaal.

Voor meer informatie:

Eric Laureys

Woordvoerder van de Staatssecretaris

M: +32 489/933 325

E: elaureys@gov.brussels

Getuigenis

De laatste jaren ontwikkelden zich heel wat initiatieven om seksueel geweld in de openbare ruimte aan te klagen. Wij vroegen de initiatiefnemers naar hun visie op (seksueel) fysiek en verbaal geweld.

#WijOverdrijvenNiet

“Mannen en vrouwen hebben beiden een verantwoordelijkheid te dragen, maar aangezien mannen minder te maken krijgen met seksisme in zijn meest vernederende, macht ontnemende manier, zijn zij zich er ook minder bewust van en is het voor hen moeilijk om te geloven hoe alomtegenwoordig seksisme wel niet is. Mannen zouden een groot verschil kunnen maken door onze ervaringen te valideren, eerlijk te zijn in plaats van defensief te reageren, zodat we samen stappen kunnen ondernemen tegen seksisme.” - #WijOverdrijvenNiet

Wie zijn jullie als organisatie?

Wij zijn de mensen achter Wij Overdrijven Niet, een initiatief van zes bloggers om mensen bewust te maken van de alomtegenwoordigheid van seksuele intimidatie. We verzamelen ervaringen en hebben een hashtag en een website gelanceerd.

Welke recente initiatieven hebben jullie ondernomen om gendergerelateerd geweld aan te klagen?

Recent hebben wij niets collectiefs ondernomen, maar we blijven ingezonden ervaringen delen via onze facebookpagina, en elk van ons probeert een opiniemaker te zijn rond seksueel geweld, om meer awareness te creëren rond het probleem en bepaalde vooroordelen de wereld uit te helpen.

Hoe kunnen we volgens jullie seksisme uit de wereld bannen?

Ik denk dat seksisme nooit volledig zal verdwijnen, maar dat betekent natuurlijk niet dat we er niet naar kunnen streven. Ik geloof dat seksisme sterk zal afnemen als we ons meer bewust worden van alle subtiele en minder subtiele vormen van seksisme die door onze samenleving stromen, en leren beseffen hoe systematisch dat seksisme is. Meer bewustzijn, zodat we allemaal weten gender en macht samenhangen, en hoe arbitrair en cultureel gebonden dat is.

Wat is volgens jullie de rol van mannen binnen dit verhaal?

Mannen en vrouwen hebben beiden een verantwoordelijkheid te dragen, maar aangezien mannen minder te maken krijgen met seksisme in zijn meest vernederende, macht ontnemende manier, zijn zij zich er ook minder bewust van en is het voor hen moeilijk om te geloven hoe alomtegenwoordig seksisme wel niet is. Mannen zouden een groot verschil kunnen maken door onze ervaringen te valideren, eerlijk te zijn in plaats van defensief te reageren,

zodat we samen stappen kunnen ondernemen tegen seksisme.

Zien jullie een evolutie in het denkpatroon over seksisme? Hoe zien jullie de toekomst?

Seksisme is gekenmerkt door een slingerbeweging, vrouwen hebben afwisselend een meer egalitaire positie en een meer traditionele. Vergelijk bijvoorbeeld de positie van de vrouw tijdens de wereldoorlogen toen ze massaal werden ingeschakeld om de jobs in te nemen die achter gelaten werden door mannen (de Rosie the Riveter campagne), met de positie die vrouwen daarna hadden in de uiterst conservatieve jaren 50. Wanneer het status quo te sterk wordt uitgedaagd, worden vrouwen hard teruggeduwd. Het blijft dus een eeuwige strijd om dichterbij gelijkheid te streven, elke nieuwe horde te nemen, en ons bewust te blijven van het feit dat we meer verdienen dan de positie die we nu hebben.

“Er moeten dan ook heel veel problemen tegelijk aangepakt worden: de stereotypische weergave van mannen en vrouwen in de media, de economische ongelijkheid, de ongelijke werkverdeling in het huishouden en de zorg, de banalisering van geweld tegen vrouwen, de inrichting van de publieke ruimte ...” - Garance

Wie zijn jullie als organisatie?

Garance is een Brusselse vereniging die actief is in de primaire preventie van gendergerelateerd geweld. Primaire preventie verwijst naar alles wat we kunnen doen vóór er geweld plaatsvindt, om geweld te voorkomen. Gendergerelateerd geweld raakt mensen op een andere manier naargelang hun sociale positie, of ze een vrouw/meisje zijn, een man/jongen, een genderexpansieve persoon enz. Aangezien de vorm, context en impact van geweld verschilt, is een genderspecifieke benadering belangrijk. Daarom organiseren we opleidingen in zelfverdediging en verbale verdediging, denken we kritisch na over het onveiligheidsgevoel van vrouwen in de openbare ruimte en zoeken we hoe we die openbare ruimte toegankelijk, uitnodigend en geruststellend kunnen maken voor iedereen, doen we onderzoek en publiceren we veiligheidsgidsen. We bereiken jaarlijks honderden vrouwen en meisjes met onze workshops, stages, conferenties en publicaties. Ikzelf ben mede-oprichtster en directrice van Garance. Ik ben sociologe en ik geef les in zelfverdediging.

Welke recente initiatieven hebben jullie genomen om gendergerelateerd geweld aan te klagen?

Alles wat wij doen valt onder die noemer. Naast onze terugkerende programmatie werken we dit jaar ook samen met migrantenvrouwen, en meer in het bijzonder met vrouwen die verblijven in opvangcentra voor asielzoekers, in het kader van een peer-educationproject. Dat wil zeggen dat we migrantenvrouwen opleiden om zelf preventiewerkshops te geven aan andere migrantenvrouwen, waarbij ze onderwerpen kunnen aansnijden die hen interesseren, van veiligheid in de openbare ruimte en seksistische en racistische discriminatie tot partnergeweld. Met die workshops willen we de dialoog tussen de deelnemers bevorderen, hun kansen en mogelijkheden in de verf zetten en verbeteren, en het stereotype imago van de migrantenvrouw als onderworpen of passieve vrouw tegengaan. Onlangs hebben we ook een zelfverdedigingsgids voor holebi's en transgenders uitgebracht. En recent hebben we een analyse van de wetenschappelijke literatuur afgerond en empirisch onderzoek gevoerd naar seksistische intimidatie in de openbare ruimte.

Hoe kunnen we volgens jullie seksisme uit de wereld bannen?

Ten eerste is het belangrijk te begrijpen dat seksisme niet alleen bestaat uit de vooroordelen en het gedrag van individuele personen. Seksisme is een machtssysteem dat volledig vergroeid is met onze maatschappij en met onze gewoonten en gebruiken. Zonder diepgaande sociale wijziging is het onmogelijk om een einde te maken aan seksisme. Er moeten dan ook heel veel problemen tegelijk aangepakt worden: de stereotypische weergave van mannen en vrouwen in de media, de economische ongelijkheid, de ongelijke werkverdeling in het huishouden en de zorg, de banalisering van geweld tegen vrouwen, de inrichting van de publieke ruimte ... Alleen op die manier kunnen we iets veranderen aan het feit dat in onze maatschappij een man meer waard is dan een vrouw, en dat wat een man zegt of doet, meer waarde heeft dan wat een vrouw zegt of doet.

Wat is volgens jullie de rol van de mannen in dit verhaal?

Mannen moeten in de eerste plaats hun eigen mannelijke privileges ter discussie durven te stellen. Je mag nog zo'n voorstander van gelijkheid zijn, zodra mensen je zien als man, zullen ze meer naar je luisteren, je sneller geloven en je makkelijker volgen. Terwijl vrouwen in dezelfde situatie moeten vechten om te kunnen praten zonder onderbroken te worden, zonder belachelijk gemaakt te worden enz. Mannen moeten dus niet alleen de gelijkheid van vrouwen genegen zijn, ze moeten ook leren om échte bondgenoten te zijn in die strijd, zonder meteen alle ruimte in te nemen en erkenning te verwachten. Ze moeten zich ervan bewust zijn dat ze, vanwege hun socialisatie, manieren van doen en van denken hebben ontwikkeld die een dominante mannelijkheid weerspiegelen, ook al voelen die voor hen heel natuurlijk aan, net zoals ook vrouwen stereotype ideeën en gedragingen meegekregen hebben die ze in hun persoonlijkheid hebben geïntegreerd. Vraagtekens plaatsen bij deze privileges betekent voor mannen dus ook een deel van hun macht afgeven, en dat is moeilijk. Pas als ze dit alles begrijpen, kunnen mannen hun gedrag veranderen en een egalitair gedrag aannemen in het dagelijkse leven en in hun politieke engagementen.

Zien jullie een evolutie in het denkpatroon over seksisme? Hoe zien jullie de toekomst?

De voorbije jaren hebben we gezien dat steeds meer mensen zich bewust worden van het seksisme in de maatschappij, onder andere dankzij sociale netwerken, blogs enz., die individuele personen de kans geven om ongelijkheden aan de kaak te stellen zonder dat ze zich daarvoor moeten aansluiten bij een vereniging of een politieke partij, en zonder dat ze daarvoor de traditionele media nodig hebben. Dit heeft tot een golf van creativiteit en solidariteit geleid, en die evolutie vind ik bijzonder bemoedigend. Die virtuele mobilisatie gaat bovendien gepaard met een mobilisatie van jonge vrouwen in diverse feministische organisaties. Zij nemen de fakkel over en brengen ook nieuwe ziens- en handelwijzen mee, waardoor er een frisse wind door de feministische strijd waait. Dat is ook zichtbaar op politiek niveau, zoals in de massale ratificatie van de Conventie van Istanbul, waardoor tal van regeringen, ook België, zich hebben geëngageerd om een lange lijst van maatregelen door te voeren om seksistisch geweld te voorkomen. Om echter

te garanderen dat deze beloften worden vertaald in kwaliteitsvolle, concrete maatregelen, is er een waakzame feministische beweging nodig die duidelijk de behoeften en eisen van de vrouwen op tafel kan leggen. Er is dus nog veel werk aan de winkel, maar we zijn optimistisch dat verbetering niet alleen mogelijk is, maar ook écht binnen handbereik ligt.

“Feit is dat de achtergronden van homo-, lesbo- en transfobie zeer nauw aanliggen bij een normatief denkpatroon over gender en seksualiteit, dat op zijn beurt ook aan de basis ligt van seksistische incidenten en geweld.” – Rainbow House

Wie zijn jullie als organisatie?

RainbowHouse Brussels is de koepel van LGBTQI+-verenigingen en -organisaties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er zijn momenteel 48 organisaties bij ons aangesloten, een ledenbestand waarbinnen een enorme diversiteit te vinden is. Als organisatie vervullen wij vier rollen. Ten eerste ondersteunen we de bij ons aangesloten verenigingen in hun werking en activiteiten. Ten tweede houden wij het RainbowHouse in het centrum van Brussel open, een laagdrempelig LGBTQI+-centrum met een bar, vergaderzalen, en activiteitenzaal en diverse andere faciliteiten. Onze leden maken hier veel gebruik van, maar ook het algemeen publiek en personen die op zoek zijn naar informatie en ondersteuning. Ten derde proberen wij invloed uit te oefenen op politieke en andere maatschappelijke actoren om de situatie voor LGBTQI+-personen en het respect voor diversiteit in zijn algemeenheid te verbeteren. En ten vierde hebben wij een brede projectwerking, waarbinnen wij festivals en activiteiten organiseren voor onze achterban en het algemeen publiek, evenals vormings- en sensibiliseringsactiviteiten die als doel hebben publieke en private organisaties mee te nemen in onze thematiek.

Welke recente initiatieven hebben jullie ondernomen om homo-, lesbo- en transfobie aan te klagen?

Na enkele homo-, lesbo- of transfobe incidenten in Brussel enkele jaren geleden, hebben wij met steun van het directie Gelijke Kansen van het Brussels Gewest projecten rond agressie en slachtofferopvang gestart. Zo is het vormingsaanbod voor eerstelijns politieagenten van alle politiezones van Brussel nog steeds een vaste waarde in onze werking. Concreet organiseren wij viermaal per jaar twee vormingsgroepen (FR en NL), waarin we de agenten informeren over het LGBTQI+-leven in Brussel en over het wettelijk kader, evenals over onthaalcompetenties en goede praktijkvoorbeelden. Deze vorming wordt aangeboden in samenwerking met Unia, Genres Pluriels en diverse politiediensten, en wordt nog altijd financieel ondersteund door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Hoe kunnen we volgens jullie homo-, lesbo- en transfobie uit de wereld bannen?

In goed Nederlands spreken we doorgaans over 'mainstreaming' (bijvoorbeeld 'gender mainstreaming'), wat wil zeggen dat diversiteit op het vlak van gender

en seksualiteit (en in zijn algemeenheid) als normaal dient te worden gevoeld in alle geledingen van de samenleving en in alle dagdagelijkse situaties waarin mensen hun leven leven. Zo'n proces is altijd een wisselwerking tussen een veranderende mentaliteit enerzijds en concrete maatregelen van overheidswege anderzijds. Het aanpassen van het wettelijk kader is een belangrijke basis, het is immers weinig kansrijk om een mentaliteitsverandering na te streven als de wetten nog altijd een ongelijke behandeling in zich bergen. In België zijn we een heel eind gevorderd met dit kader, en kunnen we ons dus meer en meer richten op de samenleving zelf en alle structuren die daar onderdeel van uitmaken. Want daarvan zijn we wel overtuigd: met alleen massamediale campagnes zullen we echte gelijkheid nooit bereiken, dit kan alleen als we organisatie per organisatie -publiek, privé, onderwijs, zorg, welzijn, vrijetijdsector, cultuurwezen, religieuze instellingen, vakbonden, etc. etc.- werken aan inclusie en diversiteitsbeleid.

Wat is volgens jullie de rol van mannen binnen dit verhaal?

Er zijn diverse studies gedaan naar het fenomeen van homo-, lesbo- en transfobe agressie, waarbij meerdere factoren een rol blijken te spelen: levensovertuiging, opleidingsniveau, sociale klasse, ... Al bij al een complex gegeven, maar er is één relatief eenvoudige constante: bijna alle daders van homo-, lesbo- en transfobe incidenten zijn mannen. Om effectief te kunnen strijden tegen deze problematiek, moet je deze waarheid eerst onder ogen zien en proberen te achterhalen wat erachter schuilgaat. Feit is dat de achtergronden van homo-, lesbo- en transfobie zeer nauw aanliggen bij een normatief denkpatroon over gender en seksualiteit, dat op zijn beurt ook aan de basis ligt van seksistische incidenten en geweld. Het denken over gender is en blijft zeer binair in onze samenleving, waaraan een zeer uitgebreid stelsel van sociale verwachtingspatronen wordt gekoppeld. Mannen moeten sterk en stoer zijn, vrouwen zacht en zorgend, jongetjes spelen met blauw speelgoed en worden later brandweerman, meisjes spelen met roze speelgoed en worden verpleegster... De problemen ontstaan vaak wanneer (groepen van) mannen geconfronteerd worden met een doorbreking van dat patroon, met mensen die qua identiteit en gedrag niet overeenkomen met die sociale kaders. Al naar gelang de situatie kan dit leiden tot seksistisch geweld (vrouwen die zich niet kleden 'zoals het hoort'), homo-/lesbofoob geweld (een MM- of VV-koppel op straat) of transfoob geweld (een transgender persoon die niet in één van de twee hokjes past). Een extra aanjagende factor kan zijn wanneer mannen zich plotseling in een tegenovergestelde rol geduwd voelen dan normaal: wanneer zij plots het 'object van de begeerte' zijn, in plaats van degene die verleidt. Het (helpen) losworstelen uit die dwingende gendergerelateerde denkkaders is dus de enige duurzame weg vooruit.

Zien jullie een evolutie in het denkpatroon over homo-, lesbo- en transfobie? Hoe zien jullie de toekomst?

In België lijkt er geleidelijk aan meer openheid te ontstaan, vooral in de grote steden. Maar België is geen eiland, en in de internationale context ziet het er veel minder rooskleurig uit. Er is onmiskenbaar een ruk naar rechts aan de gang, waarbij steeds meer conservatieve, normatieve en populistische personen aan de macht komen: Poetin, Orban, Erdogan, Trump, ... En de

peilingen voor de verkiezingen om ons heen (Nederland, Frankrijk, ...) voorspellen al niet veel beterschap. De aandacht voor onze thematieken in internationale instellingen (Europese Unie, Raad van Europa, Verenigde Naties, ...) is de laatste jaren verbeterd, maar het probleem is nou juist dat de bevolking zich steeds vaker tegen dergelijke instanties afzet en zij steeds meer aan geloofwaardigheid en zeggingskracht inboeten. Na het Brexit-referendum blijkt het aantal homofobe incidenten te zijn verdubbeld. Zelfs al heeft de Brexit weinig met gelijke kansen te maken, in de praktijk blijkt dus dat dergelijke anti-bewegingen ook op dit vlak een impact kunnen hebben. Dit alles kan serieuze tegenslagen veroorzaken. Toch blijven we wel hoopvol gestemd over de toekomst. Bijna iedereen die er van dichtbij mee te maken krijgt, realiseert zich dat seksuele en genderdiversiteit volstrekt onschuldige fenomenen zijn, waarvan het simpelweg zinloos is om je er druk over te maken. En jongeren groeien inmiddels op in een context waarin veel meer bekend is en gesproken wordt over homoseksualiteit dan vroeger. Zelfs als er van tijd tot tijd donkere wolken verschijnen, blijven we geloven in de bekende campagneslogan: "It gets better".

“De grootste uitdaging is nu om de oorzaken van de onderrapportering aan te pakken.” – çavaria

Wie zijn jullie als organisatie?

Çavaria is een koepel van meer dan 120 verenigingen. Die krijgen ondersteuning, inspraak en vorming aangeboden en vormen samen de holebi- en transgendergemeenschap. Daarnaast richt een gelijkekansenwerking zich tot de brede maatschappij. Çavaria komt op voor holebi's en transgenders door te werken op het structurele niveau. Çavaria voert campagne, informeert, sensibiliseert, lobbyt en opinieert. De gratis en anonieme Holebifoon biedt hulp en je kunt er discriminaties melden. ZiZo-magazine is het uithangbord van çavaria, op papier en online.

De missie van çavaria luidt als volgt: Çavaria inspireert, stimuleert en ondersteunt verenigingen en individuen die opkomen voor een brede kijk op seksuele oriëntatie, genderexpressie en genderidentiteit. Ze streeft het welzijn na en komt op voor de rechten van homo's, lesbiennes, bi's en transgenders in alle aspecten van het dagelijkse leven.

Welke recente initiatieven hebben jullie ondernomen om homo-, lesbo- en transfobie aan te klagen?

Op vraag van de holebi- en transgendergemeenschap heeft de vorige regering een Interfederaal Actieplan opgesteld om holebi- en transfobie aan te pakken. Ook de huidige regering heeft beloofd om een vervolgplan op te stellen. Onze organisatie werd betrokken bij de evaluatie van het vorige plan en volgt het proces op.

Daarnaast informeren we slachtoffers over hun rechten, bijvoorbeeld via onze brochure "Opvallen en rechtslaan" of onze Holebifoon.

We werkten ook al samen met Unia en het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen om referentiepersonen bij de politie en het parket op te leiden over dit thema.

Daarnaast zijn we partner in enkele Europese projecten om onder meer de onderrapportering tegen te gaan. Eentje heeft tot doel om een app en website te ontwikkelen waarlangs slachtoffers van haatmisdrijven een melding kunnen maken. Een ander project voorziet opleidingen voor onder meer slachtofferhulp.

Hoe kunnen we volgens jullie homo-, lesbo- bi- en transfobie uit de wereld bannen?

Wij komen op voor een brede kijk op seksuele oriëntatie, genderidentiteit en genderexpressie. Alles wat we ondernemen, is dus gericht op de bestrijding

van holebi- en transfobie. Wanneer we het specifiek hebben over de strijd tegen geweld, dan bepleiten we een holistische aanpak. Overheden, politie, justitie, slachtoffergemeenschappen en de welzijnssector hebben allen een rol te spelen. De grootste uitdaging is nu om de oorzaken van de onderrapportering aan te pakken. Tegelijk moeten er ook nog wetgevende initiatieven komen die de bestraffing van alle holebi- en transfoebe haatmisdrijven en haatboodschappen in de praktijk mogelijk maken. Er zitten immers nog een aantal belangrijke hiaten in onze wetgeving. De opkomst van de social media heeft er voor gezorgd dat er ook nog heel wat initiatieven te nemen zijn tegen online haat.

Wat is volgens jullie de rol van mannen binnen dit verhaal?

Veel mannen hanteren erg rigide denkbeelden over mannelijkheid en vrouwelijkheid, en dus ook over holebi's en transgenders. Zo zie je in metingen dat mannen minder positief staan tegenover holebi's en transgenders dan vrouwen. Ook opvallend: bijna alle geweldplegers van geweld op holebi's en transgenders zijn mannen.

Uiteraard spelen ook situationele factoren en andere persoonskenmerken zoals opleidingsniveau, leeftijd en religiositeit een rol. Er zijn dus heel wat mannen die wel positieve attitudes hebben of die geweld op holebi's en transgenders afkeuren. Zij kunnen die rigide gendernormen in vraag stellen en doen dat soms ook al. Denk maar aan de vader die zijn zoon zich laat verkleden als een prinses en die daar ook ten volle achter staat.

Bovendien zijn erg rigide gendernormen ook voor mannen nefast. Denk maar aan het taboe onder mannen op huilen of hulp vragen. Dat debat is ook voor mannen broodnodig.

Zien jullie een evolutie in het denkpatroon over homo-, lesbo-, bi- en transfobie ? Hoe zien jullie de toekomst?

Heel algemeen kunnen we stellen dat de attitudes al geruime tijd verbeteren maar dat mensen niet erg consequente houdingen hebben. Zo vinden bijna alle Vlamingen dat holebi's moeten kunnen leven zoals ze willen, maar een kussend homokoppel veroorzaakt wel nog bij drie keer zoveel mensen afkeer dan een kussend heterokoppel. Er is nog heel wat werk aan de winkel om die ambiguïteit er uit te krijgen. Dat vergt een specifieke aanpak.

Daarnaast zullen we in de gaten moeten houden of de attitudes ook in de toekomst nog zo snel en zo breed zullen verbeteren als dat ze de afgelopen jaren deden. De oudste, vaak traditioneel opgevoede, generaties worden vervangen door de jongste. Maar verschillen die jongste nog wel zo veel van hun ouders als dat ze van hun overgrootouders verschillen? En wat is binnen enkele jaren het effect van de openstelling van het huwelijk en van adoptie op de maatschappelijke houdingen?

Een zorgwekkende evolutie is dat de aanvaarding van holebi's en transgenders een strijdpunt is geworden tussen landen maar ook tussen bevolkingsgroepen. De Russische overheid zet zich af tegen die aanvaarding omdat ze zich wil profileren tegenover het Westen. Ook extremisten zoals IS

willen zich zo profileren. Of kijk naar landen als de VS of Brazilië, waar evangelisten weerwerk bieden. Holebi- en transfoobe groepen zouden wel eens mondiger kunnen worden, zowel internationaal als bij ons. Ze bedienen zich niet noodzakelijk van een expliciet holebi- en transfoob discours. Soms verpakken ze hun gedachtengoed zelfs in een rechtendiscours om hun holebi- en transfoobe intenties te bedekken.

Tot slot hopen we dat we de onderrapportering kunnen wegwerken. Initieel zal dit er toe leiden dat het aantal aangiftes van holebifoon en transfoob geweld alleen maar zal stijgen, zoals dit ook al gebeurde met de aangiftes van intrafamiliaal geweld. We zullen moeten monitoren in hoeverre dit dan ook geen reële stijging van het geweld weerspiegelt.